

[Bording.]

ministeren og Finansministeren, der afgør, hvem der faar Laan, og hvor meget de faar i Laan.

Endvidere har vi inddraget det Forhold, som jeg gentagne Gange har nævnt, nemlig Pantegældens Overførelse til løs Gæld ved Akkords Opnaaelse. Jeg skal straks sige, at vi har jo kun foreslaaet, at det skulde gælde for Pantegæld, der er stiftet under den lave Krone, og ligeledes, at det kun kan finde Sted, naar der ikke viser sig Mulighed for at opnaa Enighed mellem Kreditor og Debitor om en Akkord, og at det bliver de Udvalg, som er nedsat i Henhold til Akkordloven, der afgør, om man kan overføre den Pantegæld, der ligger udover Ejendommens Værdi, til Reglerne for løs Gæld. Det skal naturligvis ikke være al den Gæld, der er stiftet under den lave Krone, men kun den Pantegæld, der faktisk ingen Dækning er for i Ejendommen, og som derfor burde regnes som løs Gæld.

Forholdet er nemlig det, at det næsten er umuligt for Landboere, som er i Vanskeligheder, at opnaa Akkord, hvis der ikke sker en Ændring i disse Forhold. Landbruget har vel nok mere end noget andet Erhverv Pantegæld. Ganske vist har Landboerne en betydelig Masse løs Gæld — alt for megen løs Gæld —, men alligevel er der ingen Tvivl om, at i Forhold til den samlede Gæld har de mere Pantegæld end de andre Erhverv. Saa godt som alle de kriseramte Landboere, der kan være Tale om at støtte fra Statens Side, har sikkert langt større Pantegæld, end deres Ejendomme er værd, og naar det er Tilfældet, kan det ikke nytte, at man bliver ved at regne med, at der er Sikkerhed til Stede, og at Pantegælden derfor ikke skal ind under løs Gælds Regler.

Fra anden Side, og ogsaa af de to ærede Ordførere, som har talt for Venstre, er der blevet gjort gældende, at det vil svække Laangivningen til Landbruget i Fremtiden, hvis man foretager den nævnte Ændring, fordi det vil bevirke, at man mister Tilliden til at give Laan mod Pant i Landejendomme. Jeg kan ikke forstaa en saadan Betragtning, thi det er dog givet, at naar man udtrykkelig slaar fast, at det her drejer sig om en Undtagelse, idet det her kun gælder sekundær Pantegæld, som ligger ud over Ejendommens Værdi og er stiftet i en bestemt Periode, under bestemte Forhold, nemlig under den lave Krone — en Tid, da der var Højkonjunktur skabt paa unaturligt Grundlag, fordi Statsmagten tilod, at dansk Valuta kom ud at svømme og

mistede omtrent Halvdelen af sin Værdi —, ligger der heri, at den Pantegæld, som er stiftet under almindelige Forhold, maa man ikke røre ved. Den almindelige Laangivning under almindelige Forhold mod Pant i fast Ejendom vil ikke paa nogen Maade rystes i sin Grundvold, fordi man gennemfører disse Foranstaltninger, tværtimod.

Jeg er ikke sikker paa, det er rigtigt at deltage i Lovprisen af den lette Laaneadgang, som Landbruget har haft i de senere Aar; det er et meget stort Spørgsmaal, hvem der har haft størst Fordel deraf, Debitor eller Kreditor. Men een Ting er jeg i hvert Fald overbevist om, nemlig at Jord-sælgerne har haft Fordel deraf, thi kun paa Grund af den lette Adgang til Kredit har det været muligt for dem at sælge Jord til de Priser, der har været i de senere Aar. Det er derfor slet ikke sikkert, det har været i de arbejdende Landboeres, Jordkøbernes Interesse, at der har været den lette Laaneadgang. Selv om man derfor ved en Lovgivning som den, her er Tale om, skulde risikere, at der blev sat en Bremse paa alt for letsindig Laangivning under en ødelagt Valuta, altsaa i en Situation, hvor der laanes Penge ud i Ejendomme, der vurderes til Priser, som enhver kan sige sig selv aldrig kan opretholdes, naar man kommer ind under normale Forhold, vil det kun være til Fordel for Landbruget. Ingen vil nemlig kunne nægte, at i første Række er Aarsagen til den herskende Landbrugs-krise den mægtige Laangivning i en Periode, da Kronen delvis var ødelagt.

Jeg mener, man tør sige, at hvis man ikke inddrager Pantegælden — med de Begrænsninger, jeg her har nævnt — under løs Gælds Regler, vil Gennemførelsen af Lovforslaget blive en stor Skuffelse, ligesom Tilfældet var med det Forslag, der blev gennemført i Fjor, og jeg synes nu ikke, man skal blive ved at putte Landboerne Blaar i Øjnene — sig det saa hellere rent ud til dem og ikke med Blomster, som man hidtil har gjort!

Mindretallet i det Udvalg, som har afgivet Betænkning angaaende de kriseramte Landbrugeres Forhold, og som repræsenterer det større Landbrug, har i Betænkningen udtalt sig om Princippet: solidarisk Ansvar, paa en Maade, som jeg synes er ganske interessant, og jeg vil derfor gerne med den højtærede Formands Til-ladelse oplæse denne Karakteristik af solidarisk Ansvars Virkninger. Der staar:

„At saadanne Laaneforeninger vil have gode Betingelser for at gøre Nytte, naar de økonomiske Forhold — for-